

Dania - Polska 2:1

Rozegrane we Warszawie spotkanie między państwowe piłki nożnej pomiędzy Danią i Polską przyniosło zwycięstwo gościom w stos. 2:1 (0:1). Drużyna polska do przerwy miała lekką przewagę. W ostatniej minucie pierwszej połowy gry użyczał dla barw polskich jedyny punkt Kokoł II. Po przerwie Duńczycy zwiększyli tempo, uzyskując dwie bramki w 11 i 14 minucie gry.

Ekonomiści polscy wyjechali do ZSRR

W tych dniach wyjechała do ZSRR grupa ekonomistów polskich, stypendystów Ministerstwa Oświaty, w celu pogłębienia swej wiedzy fachowej i użytkowania jej w przyszłych pracach i wykładach.

W skład grupy weszli: prof. dr S. Żurawicki, mgr Z. J. Wyrozemski, mgr W. Brus, mgr K. Pawłowski, mgr I. Rzendowski, mgr M. Pohorylle i płk K. Owoc.

Aresztowanie szpiegów

WĘGIERSKIE ministerstwo spr. wewnętrznych ogłosiło komunikat o aresztowaniu członków bandy szpiegowskiej.

Komunikat stwierdza, że władze bezpieczeństwa aresztowały za szpiegostwo na rzecz obcych mocarstw — Laszlo Rajka, Tibor Szenyiego, Paula Justusa oraz 17 innych członków bandy.

Proces przeciwko Adamowi Doboszyńskiemu

Oskarżony usiłuje wykazać swoją „niewinność“

Pierwszy dzień procesu przeciwko Adamowi Doboszyńskiemu wypełniły zeznania oskarżonego. W obszernych wywodach Doboszyński, który nie przyznał się do zarzucanych mu czynów, podał swój szczegółowy życiorys.

Doboszyński naświetlił swe środowisko społeczne, a następnie mówił o swych studiach na politechnice gdańskiej, po których ukończeniu pracował w firmie budowlanej, gdzie jego szefem był inż. Szurak. Niemiec z pochodzenia, którego Doboszyński określa mianem „zażartego hitlerowca“. W 1931 r. wstąpił oskarżony do Obozu Wielkiej Polski, po której rozwiązaniu w r. 1933 wyjechał do Anglii. W rok później napisał książkę „Gospodarka narodowa“

oraz wstąpił do Stronnictwa Narodowego, gdzie rozwijał żywą działalność organizacyjną.

Szereg pytań przewodniczącego Sadu zmierza do ujawnienia konfliktów osobistych oskarżonego w okresie jego przedwojennej działalności. Inż. Szuraka Doboszyński znał jako swojego szefa. Odnośnie berlińskiego korespondenta IKC — Hellera, Doboszyński usiłuje sugerować sądowi, iż łączyły go z nią tylko „stosunki

towarzyskie“. Przedstawia jej awanturniejszy żywot podając, iż według posiadanych przez niego informacji pracowała ona w wywiadzie hitlerowskim, wciągnięta tam przez Hellera.

W dalszym ciągu swych zeznań Doboszyński przedstawia swą ideologię społeczną i polityczną, posuwając się wreszcie do deklaracji, że jest rzekomo zwolennikiem reform ustrojowo-gospodarczych w Polsce Ludowej, które w pierwszej fazie szły zupełnie do przodu, „jakiegoś od długich lat pragnął“. Oskarżony usiłuje przekonać sąd o swej antyniemieckiej postawie powołując się na swe skrajnie nacjonalistyczne poglądy.

Omawiając swoją działalność polityczną w Anglii i walkę przeciwko gen. Sikorskiemu i przeciwko układowi polsko-radzieckiemu z 1941 r., Doboszyński utrzymuje, że nie zdawał sobie wówczas sprawy z zamiarów Związku Radzieckiego wobec Polski. Mówi on:

c. d. str. 2

Katastrofalna powódź w Australii

AGENCJA Reutera donosi, że wskutek katastrofalnej powodzi w Nowej Południowej Walii (Australia) tysiące osób straciło dach nad głową, a 7 osób zginęło w wodach wzbierających rzek. Komunikacja telefoniczna między Sydney a miastami Nowej Południowej Walii jest przerwana. Kilka kopalń węgla zostało zatopionych.

Sukces poznańskich artystów

Ulubięcy teatralnej publiczności Poznania — Mieczysław Wojnicki (z lewej) i Artur Młodnicki (z prawej) w arcywesołej komedii J. Tuymina — „Jadzia wdowa“, granę obecnie z wielkim powodzeniem na scenie Teatru Letniego „Osa“ w Łodzi. Obaj święcą triumfy: M. Wojnicki jako świetny amant Feliks oraz A. Młodnicki jako wybitny reżyser i wykonawca roli Piszczalskiego.

(Foto — H. Smigacz, Łódź)

30 TYŚ. POLICJANTÓW SKONCENTROWANO W PARYŻU

Manifestacja gaullistowska i potężna kontrademonstracja republikańska

W PARYŻU w sobotę po południu, w związku z przemianowaniem Alei Orleańskiej na „Aleje Gen. Leclerca“, odbyła się zapowiadana oddawna demonstracja gaullistowska, którą zorganizował mer Paryża Pierre de Gaulle, brat generała de Gaulle. Ilość policji, skoncentrowanej dla ochrony manifestacji gaullistowskiej, co najmniej dorównywała liczbie uczestników zgromadzenia. Zwracali uwagę niezwykle liczne samochody policyjne, stacjonowane we wszystkich bocznych ulicach oraz limuzyny dygnitarzy i przedstawicieli wielkiej burżuazji, którzy przybyli dla wysłuchania de Gaulle'a. Wśród publiczności zauważano również wielu oficerów amerykańskich, zaproszonych na uroczystość.

De Gaulle wygłosił długie przemówienie poświęcone w zasadzie pamięci Leclerca. W istocie rzeczy jednak było to przemówienie samowalące. Gen. de Gaulle wyraził pogląd, że jego własna rola w historii Francji była trudniejsza i ważniejsza niż rola Karola VII, Henryka IV i Clemenceau.

Po zakończeniu zgromadzenia, na którym, jak wiadomo nie byli obecni przedstawiciele rządu, gen. de Gaulle musiał zrezygnować z zamiaru prze-

c. d. str. 2

Z konferencji czterech ministrów w Paryżu

W NIEDZIELĘ zebrała się znów rada ministrów spraw zagranicznych na niejawnie posiedzenie. Przypuszcza się na ogół, że na tym zakończą się właściwe prace paryskiej sesji rady ministrów spraw zagranicznych. W poniedziałek ma odbyć się jeszcze posiedzenie plenarne, które mieć będzie przypuszczalnie charakter formalny. Wyniki konferencji podane będą do wiadomości publicznej we wspólnym komunikacie.

Snując przypuszczenia na temat treści porozumienia czterech mocarstw prasa paryska sądzi, że porozumienie to dotyczyć będzie modus vivendi w Niemczech i traktatu pokojowego z Austrią.

Robotnicy budowlani podniosą wydajność o 12 procent

ZAKOŃCZONA w sobotę wieczorem w Warszawie pierwsza ogólnokrajowa narada przodowników pracy, racjonalizatorów i nowatorów budownictwa, po wyczerpującej dyskusji i po podsumowaniu jej wyników przez ministra budownictwa Sychalskiego, w uchwalonej jednoznacznie rezolucji postanowiła zastosować konkretne środki, które zapewnią przedterminowe wykonanie planu w budownictwie na rok bież.

W atmosferze ogólnego entuzjazmu jednogłośnie zatwierdzono uchwałę, w której polski aktywi budowlani na swej pierwszej ogólnokrajowej naradzie postanawia rozszerzyć w roku bieżącym socjalistyczne współzawodnictwo pracy na co najmniej 60 proc. załóg budowlanych oraz objąć pracą akordową co najmniej 75 proc. tych załóg. Uchwała stawia zadanie upowszechnienia dotychczasowych osiągnięć racjonalizatorskich w dziedzinie murarki i tynkarskiej zespołowego co najmniej na 40 proc murarzy, tynkarzy, cieśli, zbrojarzy, betoniarzy i innych robotników. Aktywi budowlanych wzywa kierownictwa przedsiębiorstw do szerokiego stosowania — niedostatecznie upowszechnionych wynalazków i ulepszeń. Uchwała apeluje do Mln. Budownictwa o rozbudowę państwowych biur projektowych, stawiając przed nimi zadanie przygotowania dokumentacji technicznej do dnia 22 lipca.

Uchwała aktywu budowlanego zobowiązuje załogi budowlane do

przedterminowego wykonania planów na rok bieżący oraz do zrealizowania i przekroczenia zaplanowanych oszczędności. Przeciętą wydajność pracy wszystkich załóg — głosi uchwała w zakończeniu — podnieść należy w roku bieżącym o 12 proc.

Sport

BOKS

W turnieju młodych talentów w Lublinie w poszczególnych wagach pierwsze miejsca zajęli: Kukier (Lubl.), Śeigaża (Pz), Panke (Pz), Sadowski (Szcz) Kwaśniewski (W-wa), Grzelak (Pz).

PIŁKA NOŻNA

PZPN II — Lublin 5:3 (3:1)
Poznań — D. Śląsk 2:2 (2:1).
Zagłębie — Łódź 4:2 (2:1).
Polonia (B) — Chełmek 5:2 (4:0).

JUNIORZY

Śląsk Op. — D. Śląsk 2:0 (1:0).
Zagłębie — Śląsk 1:2 (1:0).

LEKKOATLETYKA

Czechosłowacja — Polska (mecz kobiet) 59:36 pkt.
Polska Północna — Polska Środkowa 118:75.

SZCZYPIORNIAK

Spółnia (Kat.) — AZS (Kat.) 8:7.
AKS — Pogoń (Kat.) 9:3.
EKS — Związkowiec (Bdg.) 13:6.
Budowlani (Op.) — Kolejarz (Gn.) 14:4 (6:2).

KOLARSTWO

Mistrzostwo Polski w kolarstwie szosowym zdobył Wrzesiński (Polska W-wa).

POZNAN. W wyścigu motocyklowym o „Złoty Kask“ zwycięstwo odniósł Mieloch (Poznań), ustalając nowy rekord toru 14,018. Drugim był Markowski (Okęcie W-wa).

60 kobiet na starcie biegu „Ziemi Pomorskiej“

Zorganizowany przez redakcję „Ziemi Pomorskiej“ masowy bieg na przełaj dla kobiet zgromadził na starcie przeszło 60 zawodniczek, a więc liczbę rzadko w sporcie żeńskim spotykaną. Bieg „Ziemi Pomorskiej“ był wstępem do wielkiego meczu lekkoatletycznego Polska Pół-

nocna — Polska Środkowa o puchar im. J. Kusocińskiego. Na wstępie do zgromadzonych zawodniczek i zawodników przemówił prezes Pom. OZLA Pałaszewski, po nim głos zabrał redaktor naczelny „Ziemi Pomorskiej“ J. Kołodziejczyk.

W biegu na trasie 750 m zwycięstwo odniosła zawodniczka Gwardii Keynia — Gryczkówna, która użyczała czas 2 min. 35 sek. Drugie miejsce zajęła Wiśniewska — niestow. Skulsk, trzecie — Lissówna, Inowrocław, dalsze — Piaskowska i Krzeptowska. Po biegu odbyło się wręczenie licznych nagród indywidualnych i specjalnych. Nagrodę za najlichnij udział w biegu uzyskał zespół „SP“ Bydgoszcz. Imprezie przyciągnęło ponad 5 tys. widzów.

Kobiety angielskie w Moskwie

PRZEBYWAJĄCA w ZSRR delegacja kobiet angielskich zapoznaje się z życiem kulturalnym Moskwy oraz zwiedza szkoły i zabytki historyczne miasta. Delegacja w pełnym składzie przyjęta została przez wice-premiera RSFRZ Żujewa.

Zajścia w pld. Trypolitanii

WEDŁUG nadeszłych do Paryża doniesień, Arabowie zaatakowali i okupowali jeden z fortów w południowej Trypolitanii, obsadzony przez żołnierzy francuskiej Legii Cudzoziemskiej. 5-ciu żołnierzy Legii zostało zabitych. Później Francuzi odbili ten fort.

Z posiedzenia Rady Bezpieczeństwa

Rada Bezpieczeństwa przystąpiła ponownie do dyskusji nad sprawą przyjęcia do ONZ Albanii, Mongolskiej Republiki Ludowej, Transjordanii, Portugalii, Irlandii, Węgier, Włoch, Austrii, Rumunii, Bułgarii, i Finlandii.

Delegat norweski w Radzie Bezpieczeństwa Sunde przedstawił Radzie przygotowany z góry porządek dzienny, który przewiduje rozpatrzenie w pierwszym rzędzie kandydatur tych państw, które popierane są przez blok amerykańsko-brytyjski.

Większość głosów przeciw dwóm (ZSRR i Republika Ukraińska) Rada Bezpieczeństwa zatwierdziła porządek dzienny przedstawiony przez delegata norweskiego.

Dyskusja nad kandydaturami nowych członków ONZ będzie kontynuowana na dalszych posiedzeniach Rady.

Proces Doboszyńskiego

◆ c. d. ze str. 1

„Patrząc dziś wstecz widzę, że nie zdawałem sobie wówczas sprawy z konkretnej konfiguracji, która Polska uzyskała dzięki pakto- wi ze Związkiem Radzieckim, a która wyraża się w Polsce od Sanu i Bugu do Odry i Nysy. O tym, że Związek Radziecki cały swój autorytet i siłę rzuci na szalę za takim właśnie rozwiązaniem zagadnienia Polski, nikomu się wtedy na emigracji nie śniło”.

Doboszyński mówi m. in., że początkowo „udzielił swego poparcia” gen. Sosnkowskiemu, lecz później przekonał się, że Sosnkowski zawiódł jego oczekiwania. Oskarżony określa go jako „Chłopickiego owych czasów”.

Oskarżony odżegnywał się od jakiegokolwiek współpracy z Anglosasami w zagadnieniu tzw. „międzymorza”, zwróconego wyrażnie przeciwko Związkowi Radzieckiemu. Osk. przyznaje jednak, że był członkiem klubu „Europy Środkowo-Wschodniej” w Londynie.

W poniedziałek rozprawa toczyć się będzie w dalszym ciągu.

Przemysł ciężki w planie 6-letnim

Kierownik Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego — Kiejstus Zemajtis, udzielił red. gosp. PAP Witłodowi Nowierskiemu wywiadu na temat zadań w planie 6-letnim przemysłu ciężkiego, który obejmuje przemysł hutniczy, metalowy, chemiczny i elektrotechniczny.

— Jakie są podstawy wyjściowe do realizacji planu 6-letniego w przemyśle ciężkim?

— Niewątpliwie zasadniczą podstawą wejściową dla planu 6-letniego będzie pomyslnie zakończenie planu 5-letniego zarówno pod względem technicznym, jak i ekonomicznym. W ciągu 5 lat przemysł nasz, a przede wszystkim przemysł ciężki, stworzył zaczątki baz produkcyjnych środki wytwarzania. Są to zakłady budowy maszyn, ciężkiego przemysłu metalowego, fabryki ciężkich maszyn w przemyśle hutniczym oraz fabryki aparatury chemicznej w przemyśle chemicznym.

— Jakie są zasadnicze kierunki rozwojowe przemysłu ciężkiego w planie 6-letnim?

— Podstawą rozwoju przemysłowego każdego państwa jest niewątpliwie rozwój przemysłu metalurgicznego. W tej dziedzinie plan 6-letni przewiduje przeszło dwukrotne zwiększenie produkcji stali surowej, w stosunku do 1949 roku. Będzie to miało wyraz m. in. w budowie nowej huty o produkcji równej bez mała produkcji wszystkich hut starszych w 1949 r.

W dziedzinie chemii plan 6-letni przewiduje przeszło 3-krotny wzrost produkcji w stosunku do roku bieżącego. Kraj nasz posiada

podstawowe surowce do rozwoju przemysłu chemicznego: węgiel, surowce mineralne i energie. W przemyśle chemicznym uruchomionych zostanie 18 nowych zakładów, w tym 6 dużych zakładów produkujących m. in. nawozy sztuczne, fabryka opon, wiele wytwórni farb i lakierów, jak również zakłady farmaceutyczne. Po zrealizowaniu planu 6-letniego, przemysł chemiczny stanie się jedną z podstawowych gałęzi naszej gospodarki narodowej.

Przemysł metalowy jest tym działem produkcji, który w sposób bezpośredni charakteryzuje stopień uprzemysłowienia kraju. Wg założenia planu 6-letniego, wartość produkcji przemysłu metalowego wzrosnąć przeszło dwukrotnie w stosunku do roku bieżącego. Zostanie wprowadzona produkcja różnych maszyn i urządzeń dotychczas w Polsce niewyrabianych. Uruchomimy około 45 nowych fabryk, nie licząc rozbudowy starych zakładów. Produkcją będziemy: turbiny parowe o mocy 25 megawatów, nie wytwarzane dotychczas w kraju, maszyny parowe dla holowników i okrętów, kotły wodnonurkowe 80 atm., maszyny prądnicowe, maszyny dla przemysłu ceramicznego i papierniczego, aparaturę chemiczną, obrabiarki ciężkie i zespołowe, holowniki, samochody osobowe oraz różne maszyny rolnicze, jak: żniwiarki, kosiarki, urządzenia transportowe itp.

— Jak Pan Minister scharakteryzuje udział klasy robotniczej i inteligencji technicznej w realizacji zadań planu 6-letniego?

— W całym naszym życiu przemysłowym udział klasy robotniczej oraz udział organizacji partyjnych z roku na rok pogłębia się i przyjmuje coraz bardziej decydujący wpływ na przebieg rozwoju przemysłu.

Plan 6-letni, przygotowany już przez administrację przemysłową, będzie w najbliższym czasie tematem obrad na zebraniach szerokiego aktywności robotniczej. Ostateczna krytyka wytycznych planu 6-letniego przez aktywność robotniczą będzie podstawą do zatwierdzenia planu.

— A co otrzymamy z gospodarki narodowej i człowieka pracy w wyniku realizacji planu 6-letniego?

— Plan 6-letni, doprowadzając do kilkukrotnego wzrostu dochodu narodowego, podwyższy poważnie poziom stopy życiowej wszystkich oby-

wateli. Przez inwestowanie w niespotykanych dotychczas w Polsce rozmiarach, w rozwój przemysłu — stworzymy potężną bazę wzrostu dobrobytu mas pracujących.

W rocznicę śmierci Gorkiego

18 CZERWCA w 13-tą rocznicę zgonu Maksyma Gorkiego naród radziecki złożył aroczyste hołd pamięci wielkiego pisarza rewolucyjnego.

Na całym obszarze Związku Radzieckiego odbyły się akademie żałobne, zebrania i poganki. Centralna Akademia Żałobna została zorganizowana przez Związek Pisarzy Radzieckich w Moskwie.

Ze szczególnym pietyzmem obchodzone rocznicę śmierci wielkiego pisarza w mieście Gorkim, gdzie zmarł spędził 28 lat swego życia. Nakładem wydawnictwa miejscowego ukazały się dwie książki, poświęcone bytowi Gorkiego w mieście, które nosi obecnie jego imię.

Dzienniki radzieckie zamieściły artykuły ołocznosciowe, w których podkreślają m. in. niezłomną walkę Gorkiego przeciwko imperialistom i ich agentom w obronie demokracji i wolności.

30 tys. policjantów w na ulicach Paryża

◆ c. d. ze str. 1

jazdu przez Aleje gen. Leclerca do ratusza, a to wobec spontanicznej demonstracji uczestników znacznie większego zgromadzenia republikańskiego, które odbywało się przed gmachem merostwa XIV dzielnicy.

20 tysięcy Paryżan, zebranych przed merostwem XIV dzielnicy miasta wzięło udział w demonstracji republikańskiej, będącej odpowiedzią na wiec gaullistowski.

Na trybunie, przybranej flagami o barwach narodowych, zasiadli przedstawiciele organizacji demokratycznych, związkowych, kobiecych i młodzieżowych. Manifestacji przewodniczył admirał Moule, były szef sztabu generalnego marynarki Wolnej Francji. Zwracała uwagę obecność delegacji II dywizji pancernej, która walczyła pod dowództwem gen. Leclerca. Tłumy manifestantów wypełniły szereg ulic przed merostwem oraz przyległe ulice. Mówcy wyrazi-

„Cesarz” Bao-Dai opuścił Sajgon

Marionetkowy „cesarz” Bao-Dai opuścił niespodziewanie Sajgon udając się do Dalatu. Wyjazd Bao-Dai łączy się niewątpliwie z wrogim przyjęciem b. cesarza przez ludność Wietnamu.

W Paryżu zwraca się uwagę na artykuł „New York Herald Tribune”, który omawia powrót Bao-Dai do Indochin. Dziennik stwierdza, że rząd francuski popelnia ten sam błąd do przywódce Kuomintangu w Chinach. Rezultaty tego rodzaju polityki będą takie same jak w Chinach. Dziennik podkreśla, że Bao-Dai nie ma i może mieć poparcia ludności Wietnamu.

Rezolucja hutników brytyjskich

NA OSTATNIM posiedzeniu dorocznej konferencji Związku Hutników Brytyjskich uchwalono przyłączającą większość głosów rezolucję, potępiającą politykę rządu laborzystowskiego w dziedzinie handlu zagranicznego i domagającą się rozszerzenia stosunków handlowych z Europą Wschodnią.

Autorem rezolucji będącej natychmiastowego podjęcia rozmów ze Związkiem i krajami demokracji ludowej w celu wzmożenia wymiany towarowej między tymi państwami i W. Brytanią.

K niezłomną wolę Paryża walki w obronie swobód republikańskich i pokoju, piętnując próbę wyzyskiwania sławy gen. Leclerca do celów partyjnych.

Manifestacja zakończyła się odpisaniem Marsylianki, po czym manifestanci rozeszli się w spokoju wznosząc okrzyki: „Niech żyje republika”, „Precz z faszystem”, „De Gaulle do muzeum”, „Pokój z Wietnamem”.

W sobotę min. Moch skoncentrował w Paryżu 30 tys. policjantów uzbrojonych w karabiny maszynowe, bomby i granaty. Boczne ulice były zapelnione samochodami policyjnymi. Stają też w pogotowiu wiele wozów sanitarnych. W Paryżu panuje przekonanie, że dopiero skoncentrowanie policji umożliwiło przeprowadzenie manifestacji gaullistowskiej. Równocześnie oddziały policyjne kępowyły demonstrację republikańską. Policja nie niepokoiła zupełnie bojówkę gaullistowskich i wbrew zapowiedzi nie szukała broni w bojówkarzy.

— Z byle dziewczuchą spod latarni chodzisz na kolarce. To wstętno, to...

Zaczętych określeń czynu teofilowego nie danych jej było dokończyć. Zizi miała również swój honor. Ponadto uważała instynktownie, że w związku z Zizi-Teofil ona jako młodsza i bardziej sprężysta powinna stanowić awangardę obrony. Zaperzyła się więc groźnie jak rozścieczona kurczak i wpadając w ostatnie słowa Lili odszczeknęła się:

— Zeby pani sama pod latarnią nie skończyła. Też mi szanowna dama, która się po gabinetach wyciera.

Pani Lili początkowo oparła się o ścianę i, jak się to mówi, głos jej odebrała. Ona, Bardzolepsza z domu i tak sponiewierana w tej speluncie. Wystąpiła krok w lewo wstecz, aby się znaleźć na sali i nabrać dla swej przemowy większego dystansu tak potrzebnego każdemu rasowemu mówcy:

— Teofilu, ty zatłuszczona ciapo. Pozwolisz, aby twoją małżonkę tak poniewierano?

I ponieważ nie miała nadziei na odpowiedź, zwróciła się wprost do Zizi:

— Ty łachudro z Pędziszewa, ty szantrapo. Zaraz cię na policję oddam.

Zizi uczyniła dla odmiany krok w prawo wstecz i znalazła się również na sali. Zrobiła się podobnie czerwona na twarzy, jak jej przeciwniczka i postanowiła odgryźć się słowo za słowo, zgodnie z obyczajem, zaprowadzonym na świecie przez pierwsze dwie córki mamy Ewy:

— Pani sama łachudra z tego samego Pędziszewa!

Tego było pani Lili za wiele. Zizi zupełnie nieświadomie trafiła w sedno sprawy. Znakomity ród Bardzolepszych rzeczywiście wywodził się z owego Pędziszewa, które jako przedmieście miasta posiadało oplakaną opinię w szerokim promieniu, znacznie dłuższym od samego grodu. Dzierżąc w rękę parasolkę Lili poczuła w sobie zapal istic pędziszewski i rąbnęła nią Zizi w beret, czyli inaczej — jakby powiedziała Teofil — w śliczną główkę.

Zizi z uwagi na deszcz posiadała również podobną broń zaczepno-odporną. Za cios odpowiedziała ciosem

i zrzuciła pani Lili paryski kapelusz na podłogę. Rozpoczął się regularny pojedynek, dający namacalny dowód, że obie panie, gdyby się zajęły fechtunkiem, stałyby się szablami co najmniej olimpijskimi.

Dwaj panowie wysunęli się tymczasem z korytarza i starli się ze sobą raz, potem się rozłączyli, potem się znowu starli i na ostatku zostali tam gdzie byli, to jest nie uczynili nic. Powodem tego dziwnego kontredansu, pozbawionego zresztą rękoczynów, był brak zdecydowania. Z jednej bowiem strony Teofil powinien był uspakajać żonę jako ślubny mąż, a z drugiej Zizi, jako swą „osobistą”. To samo dotyczyło się mecenasa, ten bowiem również nie wiedział po czyjej stronie ma wystąpić. Za Lili ując się nie wypadają w obecności męża, a za Zizi w obecności jej pryncypała.

W momencie, gdy panowie tak podrygiwali ku przodowi i do tyłu i nie wiele ruszyli się z miejsca, parasolki zostały wykończony na amen i pani Lili z piskiem, przypominającym do złudzenia bojowy okrzyk Bardzolepszych „ino mu lij” wzięła się obydwoma rękami we fryzurę Zizi. Ta, dzierżąc wytrwale sakiewkę, odpowiedziała tylko jedną ręką i paroma palcami drugiej, niemniej jednak z siłą, której by się nikt po niej nie spodziewał.

Nie było chwili do stracenia. Teofil schwycił za Zizi, a mecenas za Lili. W tejże samej sekundzie zabiły silne światło magnezjowe.

Bomilski dokonał zdjęcia migawkowego i szybko przygotowywał się do następnego. Gospodarz razem z żoną, uwięzieni za bufetem, wybuchnęli gromkim śmiechem.

— Fotografują nas!!! — krzyknął z całych płuc adwokat.

Nie wiele to pomogło. Panie choć odciągane od siebie, jeszcze miały nawzajem pełne dłonie włosów adwersarek. Panowie ciągnęli dalej tym silniej, że i Mańdziorek zauważył błysk. Bomilski zdążył zmienić żarówkę magnezjową i oślepił całą czwórkę nowym potężnym światłem.

ADAM KORTAN Skandal na Maskanadzie

Powieść satyryczno-humorystyczna — 34
czyli jak to przed wojną bywało...

Z przodu jak wiemy stali w odległości paru metrów panowie Bomilski i Kogutek z minami kibiców futbolowych w momencie tak zwanego zamieszania podbramkowego.

Teofil dotykając niemal swym pokaźnym przedsięwzięciem uwodziciela swej żony nie bardzo miał odwagi podnieść na niego oczy. Za bardzo sam czuł się winny i za bardzo wiedział, co może go oczekiwać z rąk rozsierdzonej małżonki. Mecenas przybląd i wytrzewiał najzupełniej. Jak Zagłobie tyśiąć fortelów przelatywało mu oszalałym galopem po głowie, ale żaden z nich nie był wart nawet ułamka sekundy do deliberacji. Krótko mówiąc nie było którejdy bryknąć i ten fakt opanował całą jaźń jego niezbyt odważnej duszy. Zizi miała podobne myśli jak adwokat. Ścisnęła całą mocą swą torebkę z 3050 złotych i nagle przyszło jej do głowy, że przez tę marną wyspę gotowa prysnąć nadzieja na obiecane dwadzieścia dwa tysiące. Ta myśl wzniciła w niej groźne uczucie małej kotki, której smakowita mysz zaczyna się wymykać z pazurków. Tymczasem łono pani Lili zaczęło groźnie falować. Wprawdzie nie czytała ona nigdy rozważań niejakiego pruskiego generała nazwiskiem Clausewitz i nie słyszała zasady, że „die beste Verteidigung ist der Angriff” (najlepszą obroną jest atak), ale wyrobiony instynkt kobiecy w oparciu o wartką krew Bardzolepszych podsunął jej właściwe wyjście z sytuacji: trzeba uderzyć, aby się obronić. Zwróciła więc pełne pogardy spojrzenie na drążącego już zaliczkowo Teofila i zaszczała jak królowa żmij:

Akt oskarżenia przeciwko Doboszyńskiemu

Bezpośrednio po dojściu Hitlera do władzy, jeden z czołowych działaczy endecko-oenerowskich, osk. Doboszyński nawiązał kontakt z centralą wywiadu niemieckiego.

W czasie swego pobytu w Berlinie w lutym 1935 r., korzystając z pośrednictwa agentki niemieckiej Aleksandry Tyszkiewiczowej, odbył on kilka spotkań z rezydentem wywiadu niemieckiego na Polskę, przez którego został zwerbowany do pracy szpiegowskiej. Doboszyński otrzymał zadania systematycznego informowania wywiadu niemieckiego o wszelkich przejawach życia politycznego, społecznego i gospodarczego Polski. Ponadto polecono mu przeprowadzenie różnych akcji politycznych w myśl wytycznych niemieckiej centrali szpiegowskiej. Wyznaczono mu również stałe wynagrodzenie pieniężne za pracę na rzecz Niemiec, a także obiecano pomoc w realizowaniu zadań ze strony innych agentów, tworzących tzw. „piątą kolumnę” niemiecką w Polsce.

Jako pierwsze zadanie osk. Doboszyński otrzymał — propagandowe zbliżenia ideologicznego hitlerowskich Niemiec i Polski. Otrzymał on w Berlinie hasło, z którym miał się do niego zgłosić w Polsce miejscowy rezydent niemieckiego wywiadu, w celu odbierania raportów i przekazywania kolejnych instrukcji oraz wynagrodzenia.

W razie utraty kontaktu z centralą wywiadu Doboszyński winien był zgłosić się do jednego z konsulów niemieckich i wymienić ustalone hasło.

Doboszyński sporządził w końcu lutego 1935 r. obszerny raport o stosunkach wewnętrzno-politycznych w Polsce, który za pośrednictwem Tyszkiewiczowej przekazał do Berlina, za co otrzymał 10 tys. zł.

Realizując w dalszym ciągu zadania wywiadu niemieckiego osk. Doboszyński, w okresie od marca do czerwca 1935 r. przygotował do druku książkę pt. „Gospodarka Narodowa”, w której uzasadnia konieczność przebudowy politycznego, gospodarczego i społecznego ustroju w Polsce w myśl zasad faszystowskich.

Instrukcje krakowskie

W sierpniu do osk. Doboszyńskiego, zamieszkałego w Krakowie przy ul. Św. Anny 3, zgłosił się telefonicznie osobnik, który wymienił umówione w Berlinie hasło i po otrzymaniu kontrhasła zaproponował Doboszyńskiemu spotkanie. Na spotkanie, które odbyło się tego dnia, przybył jeden z rezydentów wywiadu niemieckiego w Polsce — Wołoszyński, który omówił powtórną instrukcję odnośnie propagowania wśród społeczeństwa polskiego zbliżenia ideologicznego hitlerowskich Niemiec i Polski. Doboszyński otrzymał zadanie lansowania tezy, iż między ideologią hitlerowską, a ideologią tzw. „obozu narodowego” w Polsce nie ma zasadniczych różnic. Wołoszyński polecił też szerzyć przekonanie, że Hitler nie ma żadnych agresywnych planów w stosunku do Polski, a jedynie dąży do zagarnięcia Ukrainy. Ponadto polecił on Doboszyńskiemu sporządzić i przekazywać na jego ręce miesięczne raporty o bieżącej sytuacji w Polsce i wręczyć Doboszyńskiemu wynagrodzenie za pracę wywiadowczą. Otrzymał on zadanie propagowania ideologicznego zbliżenia hitlerowskich Niemiec i Polski osk. Doboszyński realizował przez odpowiednią inspirację w drodze osobistych kontaktów z działaczami i publicystami tzw. „obozu narodowego”, a to Piaseckim Stanisławem, Kwasiński, Rembielińskim, ks. Piwowarczykiem, Zalewskim, Korolcem, Bajkowskim, Swiderskim, Babickim, Zambrzyckim, Cat - Mackiewiczem, Jaworskim Władysławem, Stypulowskim Zbigniewem, Glużińskim Tadeuszem, Folenińskim, Wasilewskim Zygmuntem i innymi, w wyniku czego w ich wystąpieniach i w wydawanych przez nich czasopiśmie, jak: „Prosto z Mostu”, „Myśl Narodowa”, „Merkuriusz”, „Ozędownik”, „Kronika”, „Samoobrona Narodu”, „ABC” i inne wzrosła się propaganda hasła hitlerowskich i nawoływania do ich realizacji w Polsce.

Współpraca z Szurakiem

We wrześniu 1935 r. Wołoszyński zgodnie z poleceniem niemieckiej centrali wywiadowczej skontaktował Doboszyńskiego z rezydentem Szurakiem, z którym rozpoczął on stałą

współpracę, otrzymując dalsze instrukcje i wynagrodzenie i dostarczając w zamian systematycznie raporty szpiegowskie.

W październiku i listopadzie 1935 r. Doboszyński przekazał Szurakowi raporty, zawierające dane dotyczące rozłamu w Stronnictwie Narodowym oraz roli adwokata Stypulowskiego. Szurak polecił wówczas Doboszyńskiemu zebrać dla potrzeb centrali wywiadu niemieckiego analogicznych danych o osobie Piaseckiego Stanisława. Dane te Doboszyński dostarczył w grudniu.

Historia „Gospodarki Narodowej”

W tym samym okresie osk. Doboszyński, dając w myśl wytycznych wywiadu niemieckiego do zacieśnienia stosunków z politycznymi sferami katolickimi, przedstawił ks. Piwowarczykowi z Krakowa maszynopis swej pracy „Gospodarka Narodowa”, w celu poczynienia merytorycznej korekty w jej tekście.

W książce tej osk. Doboszyński wyklada zasady faszystowsko-hitlerowskiej doktryny społecznej i zestawiając je z zasadami doktryny katolickiej, usiłuje wykazać ich całkowitą zbieżność.

Poczynione przez ks. Piwowarczyka poprawki i uzupełnienia w maszynopisie „Gospodarki Narodowej” nie naruszyły prohitlerowskich tez Doboszyńskiego, dając mu jeszcze możliwość powoływania się na autorytet nauki katolickiej w działaniu na rzecz hitlerizmu.

Kampania na rzecz polsko-niemieckiego paktu o nieagresji

W styczniu 1934 r. Szurak wręczył Doboszyńskiemu instrukcję polecającą wszczęcie akcji propagandowej na rzecz zawartego polsko-niemieckiego paktu o nieagresji. Wykonując powyższą instrukcję, na terenie Warszawy, Krakowa, Łwowa i Poznania w szeregu licznych rozmów z działaczami i publicystami tzw. „obozu narodowego”, a to z redaktorem „Gazety Warszawskiej” sen. Kozickim, redaktorem „Myśli Narodowej” Zygmuntem Wasilewskim, Pozowskim, Wolkowickim, literatem K. W. Roztworowskim, prof. Folkierskim, Zygmuntem Wojciechowskim, ks. Piwowarczykiem i innymi — Doboszyński usilnie agitował za udzieleniem poparcia politycznego i propagandowego paktowi polsko-niemieckiemu. W lutym 1934 r. Doboszyński złożył obszerny raport, dotyczący ustosunkowania się poszczególnych ugrupowań politycznych w Polsce do zawartego paktu polsko-niemieckiego.

Doboszyński w Str. Narodowym

Na kolejnym spotkaniu w marcu 1934 r. Doboszyński otrzymał od Szuraka polecenie zebrać i dostarczenia dla potrzeb centrali wywiadu niemieckiego danych, dotyczących osoby naczelnego redaktora „Gazety Warszawskiej”, sen. Kozickiego. Po rozłamie w szeregach Stronnictwa Narodowego, w kwietniu 1934 r. Doboszyński otrzymał od Szuraka polecenie centrali wywiadu niemieckiego poparcia grupy obozu narodowo-radykalnego (ONR) oraz niwelowania tań między Stronnictwem Narodowym a tą grupą.

Doboszyński w rozmowach z działaczami Stronnictwa Narodowego i ONR przeprowadzał akcję medialną, dowodząc, że między tymi dwoma ugrupowaniami nie ma zasadniczych różnic ideologicznych i że należy jak najszybciej zlikwidować rozłam.

W maju 1934 r. Doboszyński otrzymał polecenie podania nazwisk i charakterystyk tych polskich działaczy politycznych, którzy nadawali się do współpracy z wywiadem niemieckim. W czerwcu 1934 r. Doboszyński podał Szurakowi nazwiska osób znanych ze swego prohitlerowskiego nastawienia: adw. Zbigniew Stypulowski, red. Jan Rembieliński, red. Jan Bajkowski, adw. Kurcusz, urzędnik Min. Skarbu — Stefan Żurkowski, Adolf i Aleksander Bocheński. Nazwiska te Szurak przekazał do Berlina.

Po zdelegalizowaniu przez rząd

miejsce ukrywania się działacza ONR — Jana Mosdorfa. Wykonując dalsze polecenie, Doboszyński nawiązał kontakt z okręgowym zarządem SN w Krakowie, rozpoczął organizowanie kół terenowych i szkolenie członków w duchu faszystowskim.

Jesienią 1934 r. ukazała się w druku książka osk. Doboszyńskiego pt. „Gospodarka Narodowa”, entuzjastycznie przyjęta przez całą prasę tzw. „narodową”, zaś w listopadzie 1934 r., po rozmowie z prezesem SN, Romanem Dmowskim, wstąpił oficjalnie do stronnictwa, gdzie objął funkcję członka zarządu okręgu krakowskiego i prezesa powiatowego w Krakowie.

Jednocześnie Doboszyński rozwinął szeroką i masową kampanię propagandową w duchu faszystowskim i antyradykalnym.

Wiosną 1935 r. Doboszyński zorganizował w Krakowie tzw. „narodowy klub dyskusyjny”, służący mu za stały ośrodek uprawiania prohitlerowskiej propagandy wśród społeczeństwa polskiego.

W czerwcu 1935 r. Doboszyński z polecenia Szuraka tworzy faszystowski związek, a w ich ramach bojówki, mające na celu wywoływanie ekscesów antydemokratycznych i antysemitkich. Takie związki, pod nazwą „Praca Polska”, utworzył on w Krakowie, Bielsku, Łodzi i Częstochowie. Niemieckiej centrali szpiegowskiej zależało na tym, aby wrastającej fali ruchu robotniczego, frontu ludowego w całej Europie przeciwstawić zorganizowaną akcję rozruchów pod hasłami faszystowskimi i antysemitkami. Szurak polecił w tym celu wzmocnienie działalności faszystowskich grup, poparcie prawniczych związków zawodowych i podburzanie tłumów do wystąpienia antydemokratycznych.

W końcu 1935 r. na żądanie Szuraka Doboszyński dostarczył m. in. dla potrzeb centrali wywiadu danych, dotyczących członków redakcji „Prosto z Mostu”, a także adw. Bajkowskiego i Swiderskiego.

Napad na Myślenice

W maju 1936 r. Szurak oświadczył Doboszyńskiemu, iż z uwagi na rosnącą falę rewolucyjną w Europie, należy wykonać akcję polityczno-dywersyjną na większą skalę. Wykonując polecenie niemieckiej centrali szpiegowskiej, Doboszyński zmobilizował zorganizowane przez siebie bojówki w nocy z 22 na 23 czerwca 1936 r. i dokonał zbrojnego napadu na Myślenice. Ujęty 30 czerwca 1936 r., po szeregu rozpraw sądowych został skazany na 3 i pół roku więzienia.

W styczniu 1939 r. min. Grabowski udzielił Doboszyńskiemu 6-miesięcznego urlopu z więzienia. Doboszyński odnowił w kwietniu 1939 r. kontakt z Szurakiem. W toku rozmowy Szurak zwrócił uwagę na wzrost nastrojów antyniemieckich wśród społeczeństwa polskiego, w związku z możliwością szybkiego wybuchu polsko-niemieckiego konfliktu zbrojnego. W tych warunkach dotychczasowe formy działalności Doboszyńskiego winny ulec zmianie. W celu zabezpieczenia możliwości pracy Doboszyńskiego na rzecz Niemiec konieczne stało się dokładniejsze zamaskowanie pozycji Doboszyńskiego wobec hitlerystów. Szurak polecił więc Doboszyńskiemu, by urobił on sobie opinię działacza antyniemieckiego i by odsunawszy od siebie wszelkie podejrzenia, mógł łatwiej uprawiać działalność na korzyść hitlerowskich Niemiec w okresie przyszłej wojny.

Doboszyński za zgodą Szuraka obejmuje stanowisko wiceprezesa zarządu głównego Stronnictwa Narodowego i w okresie od czerwca do sierpnia 1939 r. na licznych konferencjach z działaczami Stronnictwa Narodowego, ONR i niektórymi kołami sanacji, zbliżonymi do obozu narodowego, a także na licznych publicznych wiecach występuje przeciwko Niemcom i nawołuje do stworzenia wspólnego frontu narodowego.

Zmiana orientacji

W tym samym czasie osk. Doboszyński nadal kontaktuje się z Szurakiem, któremu dostarczał raporty wywiadowcze oraz dane o kandydatach na agentów wywiadu niemieckiego, m. in. odnośnie prof. Jerzego Zdziechowskiego, otrzymując za to większe sumy pieniężne. Jednocześnie

Szurak polecił Doboszyńskiemu wstąpić do wojska, wziąć udział w nadchodzącej wojnie z Niemcami, a po zakończeniu działań wojennych nawiązać dalsze kontakty z centralą wywiadu niemieckiego.

Doboszyński na emigracji

Po zakończeniu działań wojennych osk. Doboszyński wyjechał do Budapesztu, gdzie w dniu 16 października 1939 r. udał się do konsulatu niemieckiego i tam po wymienieniu hasła został skontaktowany z drem Ernestem.

Ernst polecił Doboszyńskiemu wyjechać do Paryża, w celu wsparcia akcji kół sanacyjnych przeciwko gen. Sikorskiemu. Przed wyjazdem Ernst wskazał Doboszyńskiemu kontakty w Paryżu. Dr Ernst wręczył Doboszyńskiemu pieniądze na podróż. Przy pomocy płk. Bogorii Zakrzewskiego, który działał na polecenie przebywającego w Paryżu min. Seydy, Doboszyński dotarł w listopadzie do polskiego obozu wojskowego w Bretonii, gdzie został przydzielony do 321 batalionu saperów.

W grudniu 1939 r. korzystając ze służbowego wyjazdu do Paryża Doboszyński skontaktował się z rezydentem wywiadu niemieckiego, który polecił mu pozostać w wojsku i wszcząć akcję zwalczania gen. Sikorskiego. Nazajutrz otrzymał pieniądze.

Kampania przeciwko gen. Sikorskiemu

W lipcu 1940 r. po kapitulacji Francji i po rozwiązaniu dywizji, Doboszyński przyjechał do Paryża. Tu w gmachu ministerstwa marynarki skontaktował się z płk. niemieckim, któremu wymienił swój numer rozpoznawczy. Pułkownik niemiecki polecił Doboszyńskiemu wyjechać do Anglii via Lizbona. Na koszty podróży Doboszyński otrzymał 10 tys. franków. Wyjazd do Londynu związany był z zadaniem dalszego zwalczania gen. Sikorskiego i jego linii politycznej. Doboszyński opisał pułkownikowi nastroje Polaków we Francji oraz polecił mu ośrodki skupień Polaków, nazwiska i adresy przywódców.

W dniu 20 września 1940 r. osk. Doboszyński przybył do Lizbony, gdzie odbył szereg spotkań, w toku których otrzymał polecenie wyjazdu do Anglii, wstąpienia tam do wojska polskiego i wszczęcia energicznej kampanii, skierowanej przeciwko gen. Sikorskiemu i ZSRR. Umówiono ponadto, że swe raporty z Anglii Doboszyński będzie przekazywał pocztą na ręce polskiego w Lizbonie — Dubicza, który z kolei przekaże je rezydentowi niemieckiemu Lopezowi, ten zaś korespondencje i pieniądze dla Doboszyńskiego przekazywać będzie na adres Haliny Lubieńskiej w Londynie. Po otrzymaniu atrymentu sympatycznego i środków do wywoływania pisma utajonego oraz 100 funtów szterlingów a conto wynagrodzenia, Doboszyński porzez Gibraltar wyjechał do Anglii. Po wstąpieniu do wojska w Glasgow w listopadzie 1940 r. wyjechał do Londynu, gdzie zetknął się z redaktorami faszystowskiego pisma „Jestem Polakiem” — Jerzym Pancerwiczem i ks. St. Belchem. Z uwagi na to, iż gen. Sikorski zakazał wydawania tego pisma, Doboszyński postanowił wykorzystać je jako trybunę publiczną do walki z polityką Sikorskiego. W tym celu w okresie listopada i grudnia 1940 r. odbył szereg konferencji z przywódcami prawniczej opozycji emigracji polskiej w Anglii: Harusewiczem Z., Przetakiewiczem — z grupy ONR, Kolankowiczem Górkim — z konspiracyjnych grup oficerów zawodowych, Paprockim i Gieratem — z kół sanacyjnych. W grudniu 1940 r. osk. Doboszyński wystąpił z szeregow Stronnictwa Narodowego.

Płyną raporty i instrukcje...

Za pośrednictwem naczelnika wydziału londyńskiego MSZ Lalickego, Doboszyński wysłał pocztą dyplomatyczną do Dubicza w Lizbonie obszerny raport przeznaczony dla rezydenta wywiadu niemieckiego, zawierający informacje o najbliższych zamiarach rządu gen. Sikorskiego, o projektowanym wyjeździe gen. Ducha do Kanady, w celu utworzenia tam armii polskiej, o próbie obalenia rządu Sikorskiego, podjętej przez koła sanacyjne i popartej przez Raczkiwicza w lipcu 1940 r.

W styczniu 1941 r. Doboszyński przesłał raport dotyczący sytuacji po-

litycznej oraz list w prośbie o prześlanie pewnej kwoty na wydawanie pisma „Jestem Polakiem”. W następnym miesiącu Doboszyński otrzymał polecenie podania szczegółowych danych o tygodniku „Jestem Polakiem”, jego redaktorze ks. Belchui, o nakładzie. Dane te Doboszyński uzyskał w marcu 1941 r. od naczelnika wydziału MSZ — Lalickego, biskupa Gawliny i innych, a następnie przesłał do Lizbony w jednym z kolejnych raportów w kwietniu 1941 r.

W okresie 1 półrocza 1941 r. Doboszyński, w oparciu o prawicowe grupy emigracyjne przeprowadzał usilną agitację przeciwko gen. Sikorskiemu i jego polityce oraz oszczerczą kampanię antyradycką.

W okresie rozpoczęcia w kraju masowej akcji wyniszczającej ludność żydowską przez hitlerowskich okupantów, Doboszyński solidaryzując się z tą akcją zamieszczał na łamach „Jestem Polakiem” dwa listy otwarte do Antoniego Słonimskiego, w których głosił, że przyczyną utraty niepodległości Polski byli Żydzi i uzasadniał konieczność eliminacji ich z terenu państwa polskiego. Za wydrukowanie tych listów otwartych, będących wyraźną prowokację faszystowską na korzyść hitlerowskich Niemiec, Doboszyński decyzyjnie gen. Sikorskiego został skierowany do miejsca odosobnienia na wyspie Buta.

Z chwilą wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej, endecko-sanacyjne kierownictwo emigracji rozpoczęło na gonkę na politykę gen. Sikorskiego. Doboszyński brał czynny udział w tej walce.

W sierpniu 1941 r. Doboszyński otrzymał instrukcje wydawania na terenie Anglii czasopisma, będącego ośrodkiem agitacji antydemokratycznej, a specjalnie zwalczającego politykę przyjaźni i współpracy Polski ze Związkiem Radzieckim. Instrukcja polecała udzielenie poparcia Stronnictwu Narodowemu, pozostającemu odłogiem w opozycji wobec gen. Sikorskiego. Doboszyński zorganizował więc komitet wydawniczy projektowanego czasopisma, składający się z Zygmunta Przetakiewicza, Polesińskiego, Harusewicza i ks. Belcha.

Pismo „Walka” i współpraca z gen. Sosnkowskim

W październiku 1941 r. nowe pismo, noszące tytuł „Walka”, zaczęło ukazywać się nielegalnie. W tym samym miesiącu Doboszyński przesłał kolejny raport i ustalił, iż od tej pory pieniądze z Lizbony przekazywane były za pośrednictwem ks. Belcha.

W marcu 1942 r. Doboszyński w myśl instrukcji Lopeza wszczął publiczną dyskusję na temat b. ziem wschodnich Polski, atakując Sikorskiego za jego stanowisko w tej sprawie. We wrześniu 1942 r. Doboszyński otrzymał nową instrukcję nakazującą mu w drodze akcji politycznej lansowanie gen. Sosnkowskiego na stanowisko premiera i naczelnego wodza, w miejsce gen. Sikorskiego.

Na spotkaniu Doboszyńskiego z gen. Sosnkowskim ustalono wspólną linię postępowania obozu sanacji i t. zw. kół narodowych w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej.

W kolejnym raporcie grudniowym, które Doboszyński systematycznie przysyłał do Lizbony za pośrednictwem Lalickego, Grocholskiego, Lubieńskiej i Dubicza zameldował on o swym układzie z gen. Sosnkowskim i podkreślił, że stanowi to konsolidację akcji Sosnkowskiego i Doboszyńskiego, przeciwko polityce przyjaźni Polski ze Związkiem Radzieckim.

Kradzież tajnych dokumentów

Na początku lutego 1943 r. osk. Doboszyński otrzymał polecenie wydobycia tajnych dokumentów dotyczących rokowań polsko-radzieckich i opublikowania ich, gdyż niemieckiemu wywiadowi wiadome było, iż w dn. 15 stycznia 1943 r. rząd gen. Sikorskiego otrzymał od rządu ZSRR notę i, że istnieją rzekomo niepublikowane protokoły dotyczące rokowań polsko-radzieckich. Opublikowanie tych dokumentów miało skompromitować Sikorskiego.

Doboszyński przy pomocy Remigiusza Grocholskiego wydosłował z MSZ wyżej wymienione dokumenty i w następnych dniach wydał nadzwyczajne wydanie „Walki”, szeroko kolportowane, zwłaszcza wśród wojska, a zawierające pełny tekst dokumentu i szereg artykułów atakujących S.

Akt oskarżenia przeciwko Doboszyńskiemu

korskiego i wzywających do obalenia jego rządu. Jednocześnie Doboszyński poparty przez wszystkie grupy biorące udział w sprzyśleniu rozwinął szeroką akcję w formie ulotek przez ineprowanie artykułów w prasie opozycyjnej i przy pomocy szepowanej propagandy szczególnie w szeregach wojska.

W połowie lutego 1943 r. wystosował Doboszyński na łamach „Walki” do Raczkiewicza i Sosnkowskiego list otwarty, w którym wezwał Raczkiewicza do udzielenia dymisji Sikorskiemu i powołania na jego miejsce Sosnkowskiego.

W dniu 20 lutego 1943 r. osk. Doboszyński został na rozkaz gen. Sikorskiego aresztowany, lecz już 11 kwietnia tego roku na wniosek szefa sądownictwa wojskowego, znanego endeka płk. Szurleja zwolniono go i zdembilizowano. Tymczasem Niemcy, wraz z ich agentami, organizują prowokację katyńską. W związku z tym Doboszyński otrzymał w Głogowie instrukcje wszczęcia szerokiej kampanii antyradzieckiej, mającej w konsekwencji na celu zbliżenie polsko-niemieckie. Nakazaną akcją rozpoczął on zamieszczeniem artykułu na temat Katynia w piśmie „Walka”, w którym powtórzył wszystkie prowokacyjne zarzuty i argumenty sfabrykowane w niemieckim „propaganda-amt” przez Goebbelsa.

Teoria „Ekonomii krwi”

Prowadząc tę akcję, Doboszyński dalej otrzymuje od swych mocodawców szczegółowe instrukcje. W czerwcu 1943 r. w przesyłce, zawierającej raport prosi on o przysłanie mu atramentu sympatycznego i pieniędzy. Już w lipcu 1943 r. do mieszkańca osk. Doboszyńskiego w Londynie zgłosił się, powołując się na podane hasło pewien Anglik, który wręczył mu żądany atrament sympatyczny. Tymczasem sytuacja wojskowa Niemiec ulega radykalnemu pogorszeniu. W związku z tym, wywiad niemiecki daży wszelkimi siłami do uspokojenia kraju, nawet za cenę stworzenia marionetkowego rządu polskiego. Aczkolwiek rząd taki nie został utworzony, nie mniej uzgodniona z faszystami niemieckimi linia polityczna reakcyjnej części podziemia zmierzająca zgodnie z polityką okupanta do niszczenia lewicowej społeczności, udaremnienia ruchu oporu oraz zapewnienia spokoju na zapleczu niemieckim w walce z Związkiem Radzieckim.

Realizacja tych zadań, wpływających ze ścisłej współpracy polskiej reakcji z hitlerowskimi okupantami, z uwagi na antyniemiecką postawę społeczeństwa polskiego została zamaskowana hasłami „stania z bronią u nogi”, „wzajemnego wykrawiania się dwóch wrogów” itd.

W tych okolicznościach wywiad niemiecki chce osiągnąć Doboszyńskiego do kraju, by wykonywał za niego jego cele. W sierpniu 1943 r. Doboszyński otrzymał polecenie wyjazdu do Polski. W celu wzięcia udziału w przygotowywanym rządzie, mającym współpracować z Niemcami w walce przeciwko ZSRR i demokracji polskiej. Doboszyński odbył szereg rozmów z Sosnkowskim, który radził mu jednak, odłożyć swój wyjazd. Na niezłym spelszy również rozmowy z lotnikami Mochnackim i Zielińskim w sprawie nielegalnego przejazdu do kraju.

Na łamach „Walki” Doboszyński propaguje wtedy tzw. teorię ekonomii krwi — uchylania się od walki z Niemcami, mierzącą się od wzmocnienia siły oporu niemieckiego w walce przeciw Zw. Radzieckiemu.

Po rozwiązaniu komitetu zagrancznego obozu narodowego, w grudniu 1943 r. Doboszyński nawiązał kontakt z przybyłym z kraju przywódcą ONR, O. P. i K. G. NSZ — Salskim, z relacji którego dowiedział się o antyradzieckiej i proniemieckiej polityce tych ugrupowań. Doboszyński wznowił starania o wyjazd do kraju, by pokierować akcją polityczną i zbrojnego poparcia Niemców w walce przeciwko ZSRR i demokracji polskiej. Gdy wiązadło nie doszedł do skutku postanowił wzmocnić akcję propagandową i polityczną przeciwko wszechpaniu w kraju jakiegokolwiek akcji zbrojnej przeciwko Niemcom.

W lutym 1944 r. Doboszyński wydał broszurę pt. „Drogi Poko-

lenia” pietnująca tendencje powstaniowe i uzasadniająca szkodliwość powstań przykładami historycznymi.

W celu stworzenia bazy organizacyjnej dla swej akcji politycznej Doboszyński powołał do życia mafijną organizację „Pokolenie Polski Niepodległej”.

Po wybuchu powstania warszawskiego osk. Doboszyński otrzymał polecenie wszczęcia propagandowej akcji politycznej przeciwko Zw. Radzieckiemu i Czerwonej Armii, przeciwko PKWN i wojsku polskiemu. Akcję tę przeprowadza przez szereg miesięcy.

Orientacja na Anglosasów

W kwietniu 1945 r. urywa się kontakt Doboszyńskiego z wywiadem niemieckim. Wówczas Doboszyński dochodzi do wniosku, iż w nowych warunkach akcja na rzecz faszystowskich Niemiec i faszystowskiego ładu w Europie może być realizowana tylko w służbie imperializmu amerykańskiego.

W maju 1945 Doboszyński nawiązał kontakt z przedstawicielem świetokrzyskiej brygady NSZ rotm. Zaremba. Doceniając znaczenie politycznych kół Watykanu i organizacji przez nie kierowanych w walce z obozem demokracji osk. w czerwcu 1945 r. rozpoczął organizowanie polskiej sekcji międzynarodowej organizacji akademickiej „Pax Romana” i wziął udział w zorganizowaniu zjazdu tej organizacji w Londynie w czerwcu 1946 r.

Jednocześnie rozpoczął działalność w ramach klubu federalnego środkowo-europ. w Londynie, będącego jedną z licznych agencji imperialistycznych kół anglosaskich.

W październiku 1945 r. utworzył Doboszyński w Londynie organizację „Veritas”, grupującą młodzież akademicką i starszych działaczy politycznych, organizację wchodzącą w skład „Pax Romana”.

W toku konferencji z Doboszyńskim działacz Str. Narodowego i minister spraw wewnętrznych emigracyjnego rządu — Berezowski oświadczył że przystąpił do zorganizowania na emigracji i w kraju bloku grupowań tzw. narodowych i katolickich, aby w związku z przygotowaniem się wojną przeciw imperialistycznym blokom anglosaskim.

Tworzenie bloku „narodowo-katolickiego”

W związku z powyższym Doboszyński zobowiązał się wziąć udział w tworzeniu tego bloku „narodowo-katolickiego” i miał w tym celu przeprowadzić rozmowy z kołami tzw. narodowymi i katolickimi na emigracji i w kraju. Berezowski ponadto ustalił wynagrodzenie miesięczne dla Doboszyńskiego, wypłacające mu a conto 300 dolarów.

Doboszyński objeżdża następnie ośrodki emigracyjne dla przeprowadzenia akcji zjednoczenia reakcyjnych ugrupowań w ramach tworzonego przez Berezowskiego bloku narodowo-katolickiego do walki ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej.

Na służbę wywiadu amerykańskiego

Major Kozłowski ps. „Aleksander” z kierownictwa monachijskiego ośrodka O. N. R. i O. P. poinformował Doboszyńskiego o współpracy tego ośrodka z amerykańską centralą wywiadowczą C. I. C., a mianowicie, że utrzymuje on w kraju siatkę szpiegowską, pracującą pod bezpośrednim kierownictwem oficera C. I. C. „Aleksander” poinformował również Doboszyńskiego, że w swojej pracy wywiadowczej posiada ścisłe kontakty i powiązania z niemieckimi sieciami wywiadowczymi, podległymi, poprzez swoją centralę z gen. Guderianem na czele — centrali C. I. C. Na jednym ze spotkań „Aleksander” zaproponował Doboszyńskiemu wstąpienie do kierowanej przez niego sieci wywiadowczej, na co Doboszyński wyraził zgodę, po czym „Aleksander” nadał Doboszyńskiemu pseudonim „Franciszek Dąbek” i ustalił szyfr, którym należało posługiwać się przy sporządza-

niu raportów wywiadowczych, posyłanych z kraju. „Aleksander” obiecał przysłać do Polski nadawczo-odbiorczy aparat radiowy do dyspozycji Doboszyńskiego dla utrzymania łączności z ośrodkiem wywiadowczym w Monachium.

W grudniu 1946 r. Doboszyński przesłał do Londynu dla Berezowskiego kolejny raport sprawozdawczy i otrzymał dalszą dotację na koszty podróży do Polski. Tuż przed wyjazdem osk. Doboszyński został przypadkowo zatrzymany przez kryminalną policję niemiecką, lecz został natychmiast zwolniony, gdy zażądał, by go przekazano policji amerykańskiej, wobec której powołał się na oficera C. I. C.

Nielegalny powrót do kraju

W połowie grudnia 1946 r. skontaktował się z kurierami emigracyjnego rządu londyńskiego Marianem Pajdakim i Felczakiem ps. „Wacek” i wraz z nimi via Czechosłowacja przedostał się do granicy polskiej, którą nielegalnie przekroczył w dniu 25 grudnia 1946 r. w okolicy Cieszyna.

Po przybyciu do Polski Doboszyński w Cieszynie i Gliwicach odbył spotkanie z działaczami organizacji podziemnych Franciszkiem Szymańskim i Lechem Masłowskim, którzy zajęli się wyrobieniem dla niego fałszywych dokumentów oraz wyszukaniem kwatery.

W Cieszynie Doboszyński przeprowadził szereg rozmów z działaczami nielegalnego Stronnictwa Narodowego — Władysławem Jaworskim, z którym omówił sprawy propagandy antydemokratycznej i antyradzieckiej w związku z przygotowaniem wojennym Anglosasów. Doboszyński polecił Jaworskiemu zrekonstruowanie kierownictwa S. N. w kraju.

W pierwszych dniach stycznia 1947 r. w Gliwicach Doboszyński skontaktował się z delegatem emigracyjnego „rządu” londyńskiego w kraju Przemem i jego zastępcą Pajdakim Marianem, którzy po złożeniu relacji ze stanu prac delegatury dostarczyli mu fałszywe dokumenty na nazwisko Więcek Władysław.

Organizowanie nielegalnych ośrodków politycznych

Doboszyński wyjechał następnie do Wrocławia, gdzie zamieszkał nielegalnie u Kopca Alojzego, w którego domu przeprowadzał dalsze spotkania organizacyjne. Stąd w drugiej połowie stycznia 1947 r. za pośrednictwem Mariana Pajdaka wysłał za granicę trzy listy, z tego jeden szyfrowany do majora „Aleksandra” w Monachium. Realizując polecenie Berezowskiego osk. Doboszyński w okresie stycznia 1947 r. odbył szereg spotkań i konferencji z działaczami S. N. i kierownikami delegatury londyńskiej Przemem, Galką, Jaworskim i innymi, w toku których omawiał sprawę organizowania w kraju zakonspirowanych ośrodków politycznych tzw. narodowych i katolickich.

W tym celu Doboszyński polecił Jaworskiemu zorganizować szereg spotkań i rozmów z działaczami nielegalnych organizacji: Kobyłańskim, Redkiem, Howieckim, Lachertem, Studentowiczem, Braunem, Bukowskim i in.

Doboszyński skontaktował się z siostrą zakonną — Izabelą — Marią Łuszczkiewicz, którą zapoznał z charakterem swojej nielegalnej misji politycznej w kraju i za jej pośrednictwem otrzymał schronienie przed władzami bezpieczeństwa publicznego w domu zakonnym w Zebrzydowicach.

W pierwszych dniach lutego 1947 r. w Warszawie osk. Doboszyński spotkał się z Jaworskim Władysławem i Howieckim Kazimierzem, z którymi omówił terminy i miejsca spotkań z działaczami Str. Narodowego i z tzw. katolickimi działaczami politycznymi. Spotkał się on również z jednym z dowódców NOW Michalskim Edmundem, z którym m. in. omówił sprawę nawiązania kontaktu z bandami leśnymi NOW, ulokowania tajnej radiostacji oraz wstąpienia Michalskiego do wojska polskiego, w celu uprawiania tam działalności dywersyjnej i szpiegowskiej. Doboszyński odbył wreszcie rozmowę z członkiem kierownictwa warszawskiej grupy S. N. Kobyłańskim, któremu przedstawił plan stworzenia organizacji nielegalnej grupującej działaczy obozu „na-

rodowego” i polityków z kół „katolickich” dla wspólnej walki z demokratyczną Polską Ludową i Zw. Radzieckim.

W lutym 1947 r. Doboszyński odbył podobne rozmowy z redaktorem „Tygodnika Warszawskiego” i działaczem nielegalnej grupy Str. Pracy Studentowiczem Kazimierzem, prof. Bukowskim Bronisławem i ponownie z Kobyłańskim.

Stronnictwo narodowo-katolickie

W wyniku tych rozmów postanowiono organizowanie tzw. ośrodków koncepcyjnych w całym kraju tworzących nielegalne str. narodow. — katolickie.

W marcu 1947 r. osk. Doboszyński w Krakowie odbył rozmowę z ks. Piwowarczykiem przedstawiając mu charakter swojej działalności w kraju. W kwietniu 1947 r. Doboszyński skontaktował się w Warszawie po raz trzeci z Kobyłańskim oraz Redkem, z którymi omówił sprawę wydawania specjalnego biuletynu dla nielegalnego str. narodow. — katolickiego.

W Warszawie spotkał się także z działaczem nielegalnej grupy SP i oddziału unię środkow. — europejskiej w Polsce Jerzym Braunem. Omówił m. in. sprawę wzmocnienia działalności grup konspiracyjnych działających w ramach organizacji „Międzyrzecze” i dążących do utworzenia faszystowskiej federacji państw środkow. — europejskich, przeciwko Zw. Radzieckiemu i krajom demokracji ludowej.

We Wrocławiu, a następnie w Poznaniu osk. Doboszyński odbył spotkanie organizacyjne z Jaworskim Władysławem, Poradowskim, Targiem Alojzym, Pajdakim Marianem i Gal-

ką Władysławem, przy czym w rozmowie z dwoma ostatnimi zdecydowano tworzenie grup terrorystycznych dla dokonywania zamachów na przedstawicieli rządu i wybitnych działaczy demokratycznych.

Kontakt z bandami leśnymi i aresztowanie

W końcu kwietnia 1947 r. w Warszawie osk. Doboszyński odbył zebranie organizacyjne z Kobyłańskim, Howieckim i Galką, a następnie z Michalskim, który w wykonaniu poprzedniego polecenia zawiadomił go, iż zgłosił się do niego w celu nawiązania kontaktu z bandami leśnymi NSZ Burego. Dalsze spotkania i konferencje w sprawie organizacji stronnictwa SNK osk. Doboszyński odbywał w maju 1947 r. z członkami warszawskiej grupy SN Mireckim Leonem i Siemaszką Napoleonem. Z uwagi na zlikwidowanie przez organa bezpieczeństwa publicznego konspiracyjnej delegatury emigracyjnego rządu londyńskiego w kraju z Przemem Mieczysławem i Pajdakim Mieczysławem na czele — osk. Doboszyński czując się zagrożonym wstrzymał dalszą akcję organizowania nielegalnego SNK i postanowił wstąpić do jednego z oddziałów leśnych NSZ działających w woj. białostockim.

W tym celu w czerwcu 1947 r. polecił Szymańskiemu Franciszkowi oraz Lesznerowi zorganizowanie spotkania z podanym przez Michalskiego łącznikiem bandy Burego — Trepką. W trakcie oczekiwania na załatwienie przez Leszera sprawy nawiązania kontaktu z bandą NSZ — Burego i wstąpienie w jej szeregi osk. Doboszyński w dniu 3 lipca 1947 r. został aresztowany.

REWELACYJNA KORESPONDENCJA (CZĘŚĆ II)

BRAZYLIA, jakiej nie znamy

Napisał: Paweł Nikodem

(Dokończenie z dnia wczorajszego)

Rabka tajemnicy, o jakie to bogactwa poszło zaspanym fidalgom, uchylają zapiski żeglarskie. Oto na południowym Atlantyku z roku na rok wzmaga się ruch statków negryjskich, trudniących się przewożeniem czarnego niewolnika z Afryki na zachód. Powstała nowa gałąź lukratywnego handlu, a zapotrzebowanie na murzyńskie ramiona pochodzi z brazylijskich plantacji. Z plantacji, inacej fazend. Były plantacje trzcinny cukrowej, tytoniu, były fazendy z wypasem bydła, głównie dla skór; później powstały płuczki złota. Okazała dla podupadłych waszców. Pamiętamy wszak, że nawet Robinson Kruzo był plantatorem w Bahii i kupczył Murzynami, zanim ugrzązł jako rozbitek na bezludnej wyspie.

Korzystne położenie portu sprawiło, że Bahía wyrosła na główny punkt handlu niewolnikami, na jej targowicy zaopatrywała się w żywy towar cała Brazylia. Do jakich rozmiarów doszedł ów strumień przyładowanej emigracji afrykańskiej, późno by szukać w dokumentach portugalskich. Luzytania nie lubił zapisków, może unikał ich celowo; historię jego wypraw morskich trzeba dopełnić z obcych źródeł.

Zajakniętego łatwym szczęściem obieżyswiata wyręczał wspólnicy w ulegalizowanym korsarstwie — skorsi do wynętrzeń, jako faktorzy, którzy wzbili się ponad konkurencję. Anglicy np. nie ukrywają, że już w 1530 roku wozili Murzynów dla Portugalczyków w Brazylii. Na 19 lat przed zorganizowaniem kolonii.

W dwa wieki później, już pod koniec doby kolonialnej, zawadził o tutejsze wybrzeże słynny żeglarz brytyjski James Cook, udający się w objazd globu ziemskiego szlakiem Magellana. O tej porze już nie Bahía ale Rio de Janeiro było siedzibą lizbońskiego wicekróla. Portugalczycy trzymali Brazylię w całkowitym odcięciu od świata, strzegąc zazdrośnie jej bogactw, Cookowi jednak udało się podpatrzeć sekret murzyńskiego targowiska: co roku przepędzano przez nie 40 tysięcy Murzynów.

Czterdzieści tysięcy niewolników rok w rok, za trzy stulecia 12 milionów głów. Nie głów, przepraszam, tylko sztuk. Plantatorzy liczyli Murzynów na sztuki, było na ogony. W pół wieku potem, przy zrzucaaniu jarzma zawiłości, kraj miał ledwie trzy miliony mieszkańców, pospołu białych z kolorowymi. Prawdziwe cmentarzysko murzyńskie.

Co stało się z Indianami? Znowu nie Portugalczycy to będą, którzy powiedzą. Po wywiad trzeba się udać do sąsiadów z południa, do Hiszpanów nad La Plata.

Jedno z tamtejszych świadectw dotyczy akurat ziemi, która nas szczególnie interesuje, mianowicie obszarów dzisiejszej Parany, pochodzi zaś z ust pierwszego władarza nad pioniorowaniami, sprawującego władę w imieniu Asuncjonu. W ciągu 20 lat po odkryciu, dowiadujemy się, ubyło w Guairze 50 tysięcy Guarańczyków. Niewola, trzebieńca pacyfikacyjne, ucieczki.

Inny z konkwistadorów Srebrnej Rzeki wyzna: „Indianie służą nam do wszystkiego: męczczyźni do ciężkich robót i na wyprawy, kobiety do posług domowych i jako nałożnice”. Tamtych, podejranych „pewnych niewiast” było mało — i Guaraniki będą od tamtych potomstwo nie dla wojowników własnego plemienia, ale dla przybyszów. Stąd się wzięło, że dziatwa polska w szkołach Paragwaju wykruwa na pamięć takie zdanie z czytanki: „Szlachetna rasa Guany, która się stała naszą macierzą...”

W Bahii nie ma polskich osad, leży ona w strefie przyrównikowej, zanadto gorącej. Mimo tego usiłowała wziąć udział w rozparcelowaniu naszych napływów. Jeden z pionierskich hufców Pomorza, udających się w 1870-tych latach na południe Brazylii, znalazł się niewiadomym sposobem aż na wybrzeżu bahijskim. Późnał błąd, w jaki go wprowadzono — i nie ustał, dopóki nie przepała swojej woli połączenia się z resztą rodaków.

Potomków tej zabłąkanej a wyratowanej szczęśliwie gromady spotkałem w stanie Rio Grande do Sul, muniypium Alfredo Chaves.

— Panie Reszke, jak też tam było w tych pieprzach?

— Gdzie chleb się nie rodzi — odparł posrebrzony na skroni patriarcha, wspominając epizod młodych lat — tam Polakowi głodno... Nawet wśród ananasów.

— Bardzo się Bahía drożyła z wypuszczeniem was?

— Panowie bahijscy, z początku radzi nam, wnet przyszli do przekonania, że my zamorscy rewolucjonści, co ich porządku społecznego przewracają. Tam białemu nie wypada brać się do czarnej roboty, on tylko do rozkazywania. Widok chłopca polskiego, zgiętego na roli, buntował im niewolników!

